

Dato: 01.02.2005	Side 1	Universitetet i Oslo	Saksnr: 05/1700
Saksansv: KHM.ARKS.AKEN	Modum kommune - Hole gnr 74/2 - aks 04/288 - C54089		Arkiv: KM 711 Sekundærkode: 0623 - 72

Doknr	Type	Brevdato	Uoff	Avsender/Mottaker/Notatbehandler	Dokumentbeskrivelse:
1	I	14.01.2005		Olav Sørensen	Modum kommune - Hole gnr 74/2 - aks 04/288 - funnskjema
2	U	17.01.2005		Olav Sørensen	Modum kommune - Hole gnr 74/2 - aks 04/288 - funn av slag

Universitets Oldsaksamling Fredriks gate 2 0164 OSLO 1 Sentralbord (02) 416300	C.54089 Aks nr 12327 Aks. nr 2007/188	Registrert av Olav Sørensen 22 11 04
	Adresse: <u>Badev.3370 Vikersund</u>	
I samband med (funn)	Slagg, jern.	
Gårdsnavn og bruksnummer	Hole, g nr 74/2	
Kirkesogn (s), prestegjeld (p), kommune (k), fylke:	Heggen, Modum, Buskerud	
Finnerens navn	Hagen, Sverre	
Finnerens adresse	V.Snarum 3370 Vikersund	
Grunneierens navn	Falang, Hans	
Grunneierens adresse	Åsmundrud, 3370 Vikersund	
Har funnstedet noe særlig navn	-	
Hva slags mark og lende (åker, hage, skog, ur, strand, vann eller lignende)	Planert myr og skogslende.	
Var der	☒ sand	☒ myrjord
		☐ leirjord
	Sett kryss ved det som passer	
Hvor ligger det i forhold til gården (omtrentlig avstand og retning)	ca 500 m VSV for tunet på 74/2 (Hole søndre)	
Hvis dette ikke passer angi funnstedet ut fra faste terrengmerker.		
Hvor dypt lå det?	I matjordlaget (inntil 50 cm)	Høyde over havet ca 125- 130 m
Under hva slags arbeid?	Planering.	Når? ca 1990.
Ble det sett annet av interesse (trekull, bein, aske, steinheller?)	I følge finneren var det atskillig mye jernslag på lokaliteten. Dette ble flyttet til et lavere parti og fylt over med grus og matjord. Ved synfaring på jordet etter skuronn høst 2004 var det ingen synlige spor av jernvinne på det oppløyde jordet. I sør, på en liten jordkulle, var det flere mindre, dels runde dels ovale groper der stikk med jordbor viste beskjedne lag av aske og kull. Det skraverte området på jordet (merket * MA) er drenert myr. I bekken fra denne, som går ut i dalen i SØ er det tydelig utskilling av jernoksyd. Likeledes er det avsatt <i>aurheller</i> i sandterassen nord for jordet.	
Andre opplysninger (tidligere funn på stedet, spor, sagn eller tradisjon etter gammel bosetning)	På vedlagt kart er det angitt to R - markeringer på brink (liten sandterasse) N for den planerte lokaliteten. Dette er tidligere registrerte kullgroper som ble undersøkt av U. O. i 2002. Lil Gustafson og Ole Kr. Lønnås foresto utgravningen.	

KULTURHISTORISK MUSEUM Universitetet i Oslo		
Saksb.	14 JAN. 2005	Kopi
Ark:	0623-72	
Saksnr. 05/1700	Dok.nr. 1	

**KULTURHISTORISK MUSEUM
UNIVERSITETET I OSLO**

0625-72

Olav Sørensen
V. Snarum
3370 Vikersund

Historisk museum og Vikingskipshuset
Arkeologisk seksjon
Postboks 6762 St. Olavs plass
NO-0130 Oslo

Sentralbord: +47 22 85 19 00
www.khm.uio.no

Besøksadresse:
Fredriksgate 3

Deres ref.:
Vår ref.: 05/1700 - 2
Saksbehandler: AKEN
Dato: 17.01.05

Telefon: 22859543
Faks: 22859524
E-mail: a.k.ENGH@khm.uio.no

Funn av slagg (C. 54089) på Hole (74/2), Modum k., Buskerud.

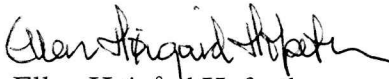
Kulturhistorisk museum (KHM) mottok i desember 2004 en stor slagglump fra deg. Vi er svært glade for at du har tatt vare på og informert om funnet. Funnet gir viktig informasjon om jernutvinning på Modum i forhistorien.

Jan Hennig Larsen ved KHM's fornminneseksjonen har vurdert slagget du sendte oss, og mener det kan dateres til romertid, folkevandringstid eller merovingertid, dvs. eldre jernalder innenfor tidsrommet 0 – ca. 600/700-tallet e. Kr. I den eldste jernutvinningsfasen (fase 1) på Østlandet foregikk jernutvinningen av myrmalm i sjaktovner bygd av brent leire (jmf. vedlagt stensil hentet fra J. H. Larsens artikkel: Jernvinna på Østlandet i yngre jernalder og middelalder- noen kronologiske problemer i *Viking 2005*). Ovnstypen på Østlandet karakteriseres ved store underliggende slaggroper på opp til 1,6 m i diam. Det som kjennetegner slagg fra denne ovnen er store slagglumper med mye metallisk jern og tydelige treavtrykk.

Fra Modum kommune er det tidligere registrert rester etter tre jernutvinningsanlegg. På gården Hole er det bl.a. registrert flere kullgroper fra jernalder og middelalder som muligens kan knyttes til jernutvinning. Jernvinneanleggene, slagget og kullgropene er rester etter en viktig utmarksnæring som har involvert mange mennesker under jernalderen og middelalderen.

J. H. Larsen ønsker å befare funnstedet og vil ta kontakt med deg for å avtale et egnet tidspunkt.

Vennlig hilsen

Ellen Høigård Hofseth
Seksjonsleder

Ann Kristin Engh
Museumskonsulent